

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 69.825/1/V
van 3 september 2021

over

een voorontwerp van wet
‘houdende instemming met de
Overeenkomst tussen het
Koninkrijk België en de Republiek
Armenië inzake het verrichten van
betaalde werkzaamheden door
gezinsleden van het personeel van
de diplomatieke missies en
consulaire posten, gedaan te
Brussel op 4 december 2018’

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

avis 69.825/1/V
du 3 septembre 2021

sur

un avant-projet de loi ‘portant
assentiment à l’Accord entre le
Royaume de Belgique et la
République d’Arménie sur
l’exercice d’activités à but lucratif
par des membres de la famille du
personnel de missions
diplomatiques et de postes
consulaires, fait à Bruxelles le
4 décembre 2018’

Op 6 juli 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en de Federale Culturele Instellingen verzocht binnen een termijn van dertig dagen van rechtswege verlengd^(*) tot 20 augustus 2021, een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, gedaan te Brussel op 4 december 2018’.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 26 augustus 2021. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad, voorzitter, Peter SOURBRON en Patricia DE SOMERE, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 3 september 2021.

*

Le 6 juillet 2021, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et du Commerce extérieur, et des Institutions culturelles fédérales à communiquer un avis, dans un délai de trente jours prorogé de plein droit ^(**) jusqu'au 20 août 2021, sur un avant-projet de loi ‘portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie sur l'exercice d'activités à but lucratif par des membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires, fait à Bruxelles le 4 décembre 2018’.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre des vacations le 26 août 2021. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État, président, Peter SOURBRON et Patricia DE SOMERE, conseillers d'État, Michel TISON, assesseur, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Tim CORTHAUT, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 3 septembre 2021.

*

(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

(**) Ce délai résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, *in fine*, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, qui précise que ce délai est prolongé de plein droit de quinze jours lorsqu'il prend cours du 15 juillet au 31 juillet ou lorsqu'il expire entre le 15 juillet et le 15 août.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 4 december 2018.

De overeenkomst beoogt het verrichten van betaalde werkzaamheden (als loontrekkende of zelfstandige) mogelijk te maken voor bepaalde gezinsleden van personeel van de diplomatieke zendingen en de consulaire posten van de Republiek Armenië dat in het Koninkrijk België is geaccrediteerd. Hetzelfde geldt, op grond van wederkerigheid, voor bepaalde gezinsleden van het betrokken personeel van het Koninkrijk België dat in de Republiek Armenië is geaccrediteerd.

BEVOEGDHEID

3. In advies 69.102/VR van 10 mei 2021 heeft de Raad van State het volgende uiteengezet met betrekking tot een gelijkaardige overeenkomst tussen het Koninkrijk België en Oekraïne:²

“3.1. De Werkgroep Gemengde Verdragen heeft op 1 december 2016 het gemengde karakter van de voorliggende Overeenkomst (tussen de federale overheid, de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap (wegens de overgedragen gewestbevoegdheden)) vastgelegd.

3.2. In de memorie van toelichting bij het instemmingsdecreet wordt dienaangaande de volgende verduidelijking gegeven:

‘Op 1 december 2016 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van deze overeenkomst vast. Zowel de federale overheid als de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap worden bevoegd geacht. De ICBB heeft deze beslissing van de WGV op 4 april 2017, via de schriftelijke procedure, stilzwijgend bekrachtigd.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Adv.RvS 69.102/VR van 10 mei 2021 over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest [en de Vlaamse Gemeenschap] ‘houdende instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en Oekraïne inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door bepaalde gezinsleden van het diplomatiek en consulair personeel, ondertekend te Brussel op 10 februari 2021’.

De overeenkomst zal ondertekend worden volgens formule 1, de medeondertekening, of formule 2 van de ICBB. Dit wil zeggen één handtekening door een federale, gewest- of gemeenschapsminister, of een andere gemachtigde, met volmachten van alle betrokken overheden en in naam van alle betrokken overheden, met de vermelding in de verdragstekst van de deelstaten in de aanhef en boven de handtekening.

Tot de zesde staatshervorming was deze materie een exclusief federale bevoegdheid. Ook in de huidige stand van zaken blijven de normen betreffende de arbeidskaart afgeleverd in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen (zgn. arbeidskaart C in de zin van het KB 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 inzake de tewerkstelling van buitenlandse werknemers) een federale bevoegdheid vanuit regelgevend oogpunt (artikel 6, §1, IX, 3°, BWHI), met dien verstande dat de gewesten bevoegd zijn om deze normen toe te passen (artikel 6, §1, IX, 4°, BWHI).

De gewesten zijn evenwel bevoegd voor de regelgeving inzake beroepskaarten, waar de federale overheid enkel bevoegd is voor vrijstellingen van beroepskaarten verbonden aan de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen (artikel 6, §1, IX, 3°, BWHI). De regelgeving zit momenteel vervat in het KB 2 augustus 1985 houdende uitvoering van de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen, zoals gewijzigd bij het KB van 22 augustus 2006. In het kader van deze Overeenkomst wordt evenwel geen vrijstelling van beroepskaarten toegekend, maar dienen de betrokken personen die opteren voor een zelfstandige beroepsactiviteit wel degelijk een beroepskaart aan te vragen (art. 1, §1, a), tweede lid, KB 2 augustus 1985).

Uiteraard is de overeenkomst ook van toepassing op vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid in de diplomatieke en consulaire posten (samenwerkingsakkoord van 17 juni 1994 betreffende de gewestelijke economische en handelsattachés en de modaliteiten op het vlak van de handelspromotie en samenwerkingsakkoord van 18 mei 1995 betreffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Gemeenschappen en Gewesten in de diplomatieke en consulaire posten) die in Oekraïne zijn of zouden worden geaccrediteerd.'

3.3. Met die analyse kan wat betreft de gewestbevoegdheden, inclusief de aan de Duitstalige Gemeenschap overgedragen gewestbevoegdheden, en de bevoegdheden van de federale overheid worden ingestemd.

3.4. Er dient echter te worden opgemerkt dat in artikel 5 van de Overeenkomst wordt bepaald dat de begunstigden van de toestemming voor het verrichten van betaalde werkzaamheden onderworpen zijn aan de belastingstelsels en de socialezekerheidsstelsels van de Ontvangende Partij ten aanzien van alles wat verband houdt met het verrichten van bedoelde werkzaamheden in deze Staat, zodat bijgevolg het Belgische sociale zekerheidsstelsel, wat ook de gezinsbijslagregeling omvat, van toepassing wordt gemaakt op familieleden van Oekraïense diplomaten die hier bezoldigde activiteiten uitoefenen.

De bevoegdheid betreffende de gezinsbijslagen is door de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’ integraal overgeheveld naar de gemeenschappen³ en, in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.⁴

Volgens de parlementaire voorbereiding bij deze bijzondere wet omvat de overgedragen bevoegdheid de volledige bevoegdheid⁵ voor zowel de gezinsbijslagen, geboortepremies en adoptiepremies, of uitkeringen van dezelfde aard als de gezinsbijslagen.⁶ De bevoegdheid omvat de gehele kinderbijslageregeling voor werknemers, voor zelfstandigen, voor overheidspersoneel (met inbegrip van het personeel dat afhangt van de federale overheid en de diensten of instellingen die daarvan afhangen), alsook de gewaarborgde kinderbijslageregeling. De bevoegdheid betreft zowel de bevoegdheid voor de gewone kinderbijslageregeling als voor de geboorte- en adoptiepremie.⁷

Gelet op het voorgaande is de voorliggende overeenkomst een gemengd verdrag waarvoor de instemming van niet alleen de federale overheid en de overheden die de gewestbevoegdheden uitoefenen vereist is, maar ook van de overheden die bevoegd zijn voor de gezinsbijslagen.”

Die analyse geldt ook voor de thans voorliggende Overeenkomst met de Republiek Armenië. Naast de instemming van de federale overheid, de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap is dus ook de instemming vereist van de overige gemeenschappen en van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

³ Voetnoot 3 van het aangehaalde advies: Aldus is de Vlaamse Gemeenschap in het Nederlandse taalgebied bevoegd voor de gezinsbijslagen, op grond van artikel 128, § 2, van de Grondwet en artikel 5, § 1, IV, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (hierna: “BWHI”). De Duitstalige Gemeenschap is in het Duitse taalgebied bevoegd voor de gezinsbijslagen, op grond van artikel 130, § 2, van de Grondwet en artikel 4, § 2, van de wet van 31 december 1983 ‘tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap’ *iuncto* artikel 5, § 1, IV, BWHI.

Voor het Franse taalgebied is de uitoefening van die bevoegdheid door de Franse Gemeenschap overgedragen aan het Waalse Gewest. Zie artikel 3, 8°, van het bijzonder decreet van de Franse Gemeenschap van 3 april 2014 ‘relatif aux compétences de la Communauté française dont l’exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française’ alsook artikel 3, 8°, van het decreet van het Waalse Gewest van 11 april 2014 ‘relatif aux compétences de la Communauté française dont l’exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française’.

⁴ Voetnoot 4 van het aangehaalde advies: De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad bevoegd voor de gezinsbijslagen, op grond van artikel 5, § 1, IV, BWHI en artikel 63, tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 ‘met betrekking tot de Brusselse Instellingen’.

⁵ Voetnoot 5 van het aangehaalde advies: De gemeenschapsbevoegdheid omvat de volledige wetgevings-, uitvoerings- en controlebevoegdheid, het administratieve beheer en de uitbetaling van de gezinsbijslagen.

⁶ Voetnoot 6 van het aangehaalde advies: Zie de toelichting bij het voorstel dat geleid heeft tot de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’, *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 67, en 2013-14, nr. 5-2232/5, 29.

⁷ Voetnoot 7 van het aangehaalde advies: Zie *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 10-11, 67-68.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN DE OVEREENKOMST

4. De Raad van State heeft over de onderhavige Overeenkomst al het volgende opgemerkt naar aanleiding van de instemmingstekst van het Vlaamse Gewest:⁸

“Artikel 8 van de overeenkomst luidt als volgt:

‘Deze overeenkomst kan te allen tijde door een schriftelijke overeenkomst tussen de Partijen worden gewijzigd en aangevuld. Een dergelijke overeenkomst treedt in werking overeenkomstig de bepalingen van Artikel 11.’

Aan de gemachtigde werd gevraagd om de draagwijdte van deze bepaling toe te lichten. De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende:

‘De overeenkomst kan gewijzigd worden door middel van schriftelijke overeenkomst. Dit wil zeggen dat de overeenkomst kan gewijzigd of uitgebreid worden door middel van een wijzigingsprotocol of overeenkomst. Het klopt dus dat er substantiële wijzigingen aan de overeenkomst (en mogelijk zelfs het toepassingsgebied) kunnen worden aangebracht. Die schriftelijke overeenkomst dient dan ook via de gebruikelijke instemmingsprocedure te worden goedgekeurd en geratificeerd.

De partijen zijn het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door federaal, gewesten en Duitstalige Gemeenschap, en Armenië. Indien de intentie bestaat om wijzigingen of aanvullingen aan te brengen, zal dit steeds geagendeerd en besproken worden op de werkgroep gemengde verdragen.

Artikel 8 kwam er op vraag van Armenië. Aan Belgische zijde werd opgemerkt dat een wijziging van overeenkomst steeds via de interne instemmingsprocedure dient aangenomen te worden door alle bevoegde parlementen. Armenië is dus op de hoogte gebracht van de Belgische instemmingsprocedure (ratificatie door alle bevoegde entiteiten). Artikel 8 is niet helemaal overbodig. Het zorgt voor extra duidelijkheid. Het legt immers concreet vast dat de overeenkomst gewijzigd of aangevuld kan worden door middel van een schriftelijke overeenkomst. Indien men het toepassingsgebied wenst uit te breiden, hoeft er dus geen volledige nieuwe overeenkomst te worden onderhandeld.’

Uit deze toelichting kan worden afgeleid dat artikel 8 van de overeenkomst op geen enkele wijze afbreuk doet aan de internrechtelijke regels en verplichtingen, zoals bijvoorbeeld de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de verschillende deelentiteiten, het beginsel van parlementaire instemming zoals vervat in artikel 167, §§ 2 en 3, van de Grondwet en de verplichting tot bekendmaking zoals voorgeschreven in artikel 190 van de Grondwet. Zoals de draagwijdte van artikel 8 door de gemachtigde is geschetst geeft zij bijgevolg geen aanleiding tot opmerkingen. Het is evenwel raadzaam om de draagwijdte van die bepaling nader toe te lichten in de memorie van toelichting bij het om advies voorgelegde voorontwerp van instemmingsdecreet.”

⁸ Adv.RvS 65.184/VR van 21 februari 2019 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 3 mei 2019 ‘houdende instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 4 december 2018’, VI.Parl. 2018-19, nr. 1947/1, 18 (opmerking 4).

Die opmerking geldt ook voor het thans voorliggende voorontwerp van instemmingswet.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique ¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de porter assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Arménie sur l'exercice des activités à but lucratif par des membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires, signé à Bruxelles le 4 décembre 2018.

L'accord vise à permettre l'exercice d'activités à but lucratif (comme salarié ou indépendant) pour certains membres de la famille du personnel de missions diplomatiques et de postes consulaires de la République d'Arménie, accrédité dans le Royaume de Belgique. Sur la base du principe de réciprocité, il en va de même à l'égard de certains membres de la famille du personnel concerné du Royaume de Belgique, accrédité en République d'Arménie.

COMPÉTENCE

3. Dans son avis 69.102/VR du 10 mai 2021, le Conseil d'État a exposé ce qui suit à propos d'un accord similaire entre le Royaume de Belgique et l'Ukraine ².

« 3.1. De Werkgroep Gemengde Verdragen heeft op 1 december 2016 het gemengde karakter van de voorliggende Overeenkomst (tussen de federale overheid, de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap (wegens de overgedragen gewestbevoegdheden)) vastgelegd.

3.2. In de memorie van toelichting bij het instemmingsdecreet wordt dienaangaande de volgende verduidelijking gegeven:

‘Op 1 december 2016 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van deze overeenkomst vast. Zowel de federale overheid als de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap worden bevoegd geacht. De ICBB heeft deze beslissing van de WGV op 4 april 2017, via de schriftelijke procedure, stilzwijgend bekrachtigd.

De overeenkomst zal ondertekend worden volgens formule 1, de medeondertekening, of formule 2 van de ICBB. Dit wil zeggen één handtekening door een federale, gewest- of gemeenschapsminister, of een andere gemachtigde,

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

² Avis C.E. 69.102/VR du 10 mai 2021 sur un avant-projet de décret de la Région flamande (et de la Communauté flamande) ‘houdende instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en Oekraïne inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door bepaalde gezinsleden van het diplomatiek en consulaire personeel, ondertekend te Brussel op 10 februari 2021’.

met volmachten van alle betrokken overheden en in naam van alle betrokken overheden, met de vermelding in de verdragstekst van de deelstaten in de aanhef en boven de handtekening.

Tot de zesde staatshervorming was deze materie een exclusief federale bevoegdheid. Ook in de huidige stand van zaken blijven de normen betreffende de arbeidskaart afgeleverd in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen (zgn. arbeidskaart C in de zin van het KB 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 inzake de tewerkstelling van buitenlandse werknemers) een federale bevoegdheid vanuit regelgevend oogpunt (artikel 6, § 1, IX, 3°, BWHI), met dien verstande dat de gewesten bevoegd zijn om deze normen toe te passen (artikel 6, § 1, IX, 4°, BWHI).

De gewesten zijn evenwel bevoegd voor de regelgeving inzake beroepskaarten, waar de federale overheid enkel bevoegd is voor vrijstellingen van beroepskaarten verbonden aan de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen (artikel 6, § 1, IX, 3°, BWHI). De regelgeving zit momenteel vervat in het KB 2 augustus 1985 houdende uitvoering van de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen, zoals gewijzigd bij het KB van 22 augustus 2006. In het kader van deze Overeenkomst wordt evenwel geen vrijstelling van beroepskaarten toegekend, maar dienen de betrokken personen die opteren voor een zelfstandige beroepsactiviteit wel degelijk een beroepskaart aan te vragen (art. 1, § 1, a), tweede lid, KB 2 augustus 1985).

Uiteraard is de overeenkomst ook van toepassing op vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid in de diplomatieke en consulaire posten (samenwerkingsakkoord van 17 juni 1994 betreffende de gewestelijke economische en handelsattachés en de modaliteiten op het vlak van de handelspromotie en samenwerkingsakkoord van 18 mei 1995 betreffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Gemeenschappen en Gewesten in de diplomatieke en consulaire posten) die in Oekraïne zijn of zouden worden geaccrediteerd.³

3.3. Met die analyse kan wat betreft de gewestbevoegdheden, inclusief de aan de Duitstalige Gemeenschap overgedragen gewestbevoegdheden, en de bevoegdheden van de federale overheid worden ingestemd.

3.4. Er dient echter te worden opgemerkt dat in artikel 5 van de Overeenkomst wordt bepaald dat de begunstigden van de toestemming voor het verrichten van betaalde werkzaamheden onderworpen zijn aan de belastingstelsels en de socialezekerheidsstelsels van de Ontvangende Partij ten aanzien van alles wat verband houdt met het verrichten van bedoelde werkzaamheden in deze Staat, zodat bijgevolg het Belgische sociale zekerheidsstelsel, wat ook de gezinsbijslageregeling omvat, van toepassing wordt gemaakt op familieleden van Oekraïense diplomaten die hier bezoldigde activiteiten uitoefenen.

De bevoegdheid betreffende de gezinsbijslagen is door de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’ integraal overgeheveld naar de gemeenschappen³ en, in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.⁴

³ *Note de bas de page 3 de l'avis cité* : Aldus is de Vlaamse Gemeenschap in het Nederlandse taalgebied bevoegd voor de gezinsbijslagen, op grond van artikel 128, § 2, van de Grondwet en artikel 5, § 1, IV, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (hierna: “BWHI”). De Duitstalige Gemeenschap is in het Duitse taalgebied bevoegd voor de gezinsbijslagen, op grond van artikel 130, § 2, van de Grondwet en artikel 4, § 2,

Volgens de parlementaire voorbereiding bij deze bijzondere wet omvat de overgedragen bevoegdheid de volledige bevoegdheid⁵ voor zowel de gezinsbijslagen, geboortepremies en adoptiepremies, of uitkeringen van dezelfde aard als de gezinsbijslagen.⁶ De bevoegdheid omvat de gehele kinderbijslagregeling voor werknemers, voor zelfstandigen, voor overheidspersoneel (met inbegrip van het personeel dat afhangt van de federale overheid en de diensten of instellingen die daarvan afhangen), alsook de gewaarborgde kinderbijslagregeling. De bevoegdheid betreft zowel de bevoegdheid voor de gewone kinderbijslag als voor de geboorte- en adoptiepremie.⁷

Gelet op het voorgaande is de voorliggende overeenkomst een gemengd verdrag waarvoor de instemming van niet alleen de federale overheid en de overheden die de gewestbevoegdheden uitoefenen vereist is, maar ook van de overheden die bevoegd zijn voor de gezinsbijslagen ».

Cette analyse s'applique aussi à l'Accord avec la République d'Arménie, actuellement à l'examen. Outre l'assentiment de l'autorité fédérale, des régions et de la Communauté germanophone, l'assentiment des autres communautés et de la Commission communautaire commune est dès lors également requis.

EXAMEN DU TEXTE DE L'ACCORD

4. Le Conseil d'État a déjà formulé l'observation suivante à propos de l'accord à l'examen lorsqu'il a été saisi du texte d'assentiment de la Région flamande⁸.

« Artikel 8 van de overeenkomst luidt als volgt:

‘Deze overeenkomst kan te allen tijde door een schriftelijke overeenkomst tussen de Partijen worden gewijzigd en aangevuld. Een dergelijke overeenkomst treedt in werking overeenkomstig de bepalingen van Artikel 11.’

van de wet van 31 december 1983 ‘tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap’ *iuncto* artikel 5, § 1, IV, BWHI.

Voor het Franse taalgebied is de uitoefening van die bevoegdheid door de Franse Gemeenschap overgedragen aan het Waalse Gewest. Zie artikel 3, 8°, van het bijzonder decreet van de Franse Gemeenschap van 3 april 2014 ‘relatif aux compétences de la Communauté française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française’ alsook artikel 3, 8°, van het decreet van het Waalse Gewest van 11 april 2014 ‘relatif aux compétences de la Communauté française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française’.

⁴ *Note de bas de page 4 de l'avis cité* : De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad bevoegd voor de gezinsbijslagen, op grond van artikel 5, § 1, IV, BWHI en artikel 63, tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 ‘met betrekking tot de Brusselse Instellingen’.

⁵ *Note de bas de page 5 de l'avis cité* : De gemeenschapsbevoegdheid omvat de volledige wetgevings-, uitvoerings- en controlebevoegdheid, het administratieve beheer en de uitbetaling van de gezinsbijslagen.

⁶ *Note de bas de page 6 de l'avis cité* : Zie de toelichting bij het voorstel dat geleid heeft tot de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’, *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 67, en 2013-14, nr. 5-2232/5, 29.

⁷ *Note de bas de page 7 de l'avis cité* : Zie *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 10-11, 67-68.

⁸ Avis C.E. 65.184/VR du 21 février 2019 sur un avant-projet devenu le décret du 3 mai 2019 ‘houdende instemming met de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Armenië inzake het verrichten van betaalde werkzaamheden door gezinsleden van het personeel van de diplomatieke missies en consulaire posten, ondertekend te Brussel op 4 december 2018’, *Parl. fl.*, 2018-19, n° 1947/1, p. 18 (observation 4).

Aan de gemachtigde werd gevraagd om de draagwijdte van deze bepaling toe te lichten. De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende:

‘De overeenkomst kan gewijzigd worden door middel van schriftelijke overeenkomst. Dit wil zeggen dat de overeenkomst kan gewijzigd of uitgebreid worden door middel van een wijzigingsprotocol of overeenkomst. Het klopt dus dat er substantiële wijzigingen aan de overeenkomst (en mogelijk zelfs het toepassingsgebied) kunnen worden aangebracht. Die schriftelijke overeenkomst dient dan ook via de gebruikelijke instemmingsprocedure te worden goedgekeurd en geratificeerd.

De partijen zijn het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door federaal, gewesten en Duitstalige Gemeenschap, en Armenië. Indien de intentie bestaat om wijzigingen of aanvullingen aan te brengen, zal dit steeds geagendeerd en besproken worden op de werkgroep gemengde verdragen.

Artikel 8 kwam er op vraag van Armenië. Aan Belgische zijde werd opgemerkt dat een wijziging van overeenkomst steeds via de interne instemmingsprocedure dient aangenomen te worden door alle bevoegde parlementen. Armenië is dus op de hoogte gebracht van de Belgische instemmingsprocedure (ratificatie door alle bevoegde entiteiten). Artikel 8 is niet helemaal overbodig. Het zorgt voor extra duidelijkheid. Het legt immers concreet vast dat de overeenkomst gewijzigd of aangevuld kan worden door middel van een schriftelijke overeenkomst. Indien men het toepassingsgebied wenst uit te breiden, hoeft er dus geen volledige nieuwe overeenkomst te worden onderhandeld.’

Uit deze toelichting kan worden afgeleid dat artikel 8 van de overeenkomst op geen enkele wijze afbreuk doet aan de internrechtelijke regels en verplichtingen, zoals bijvoorbeeld de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de verschillende deelentiteiten, het beginsel van parlementaire instemming zoals vervat in artikel 167, §§ 2 en 3, van de Grondwet en de verplichting tot bekendmaking zoals voorgeschreven in artikel 190 van de Grondwet. Zoals de draagwijdte van artikel 8 door de gemachtigde is geschetst geeft zij bijgevolg geen aanleiding tot opmerkingen. Het is evenwel raadzaam om de draagwijdte van die bepaling nader toe te lichten in de memorie van toelichting bij het om advies voorgelegde voorontwerp van instemmingsdecreet ».

Cette observation vaut également pour l’avant-projet de loi d’assentiment, actuellement à l’examen.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE